

Bemærkninger til forslaget til folketingsbeslutning

1. Baggrund

På Den 85. Internationale Arbejdskonference i Genève i 1997 vedtoges det som bilag aftrykte instrument vedrørende ændring af Den Internationale Arbejdsorganisations statut.

ILO - Den internationale Arbejdsorganisation - har siden sin grundlæggelse i 1919, som led i fredsftalen efter verdenskrigen, været den internationale organisation, der har fastlagt internationale standarder for arbejdsmarkedet.

Denne fastsættelse af standarder sker gennem vedtagelse af konventioner og henstillinger på de årlige arbejdskonferencer. Indtil dato er der vedtaget 183 konventioner og 191 henstillinger.

En konvention er for de medlemslande, der ratificerer den, en folkeretlig forpligtelse til at træffe de fornødne foranstaltninger i overensstemmelse med konventionens indhold, mens en henstilling ikke er folkeretlig forpligtende, men blot danner grundlag for retningslinier for udformning af politikker, lovgivning og praksis.

Bestemmelserne vedrørende behandling og vedtagelse af en konvention samt opsigelse af ratificerede konventioner fremgår detaljeret af ILO's statut, mens statuten ikke indeholder bestemmelser om, hvorledes en allerede vedtaget konvention kan ophæves af ILO.

Dette sidste spørgsmål blev behandlet på ILO's konference i 1997, hvor der blev vedtaget en beslutning om at ændre statuten, således at vedtagne konventioner kan ophæves. Med hensyn til ophævelse af henstillinger er det ikke nødvendigt at ændre ILO's statut, idet henstillinger som anført ovenfor ikke er folkeretligt forpligtende for medlemslandene.

For at beslutningen om at ændre statuten kan træde i kraft skal ILO's medlemslande ratificere eller acceptere den vedtagne beslutning.

ILO's statut daterer sig tilbage til 1919, hvor organisationen blev grundlagt. Danmark tilsluttede sig ILO allerede fra starten og ratificerede ILO's oprindelige statut i 1919. Siden da er statuten blevet ændret 5 gange, i 1922, 1946, 1953, 1962 og 1972.

En ændring af statuten kan træde i kraft, når en beslutning herom har været vedtaget på en arbejdskonference med mindst 2/3 af de tilstedeværende delegerede, og derefter ratificeret eller accepteret af mindst 2/3 af organisationens medlemslande. ILO har i dag 175 medlemslande, og ca. 70 lande - herunder Sverige, Norge og Finland - har indtil videre ratificeret eller accepteret det på den 85. internationale arbejdskonference den 19. juni 1997 vedtagne instrument vedrørende ændring af statuten.

De hidtidige ændringer af ILO's statut er - beroende på ændringernes karakter - sket ved enten en folketingsbeslutning eller en regeringsbeslutning.

Blandt de 183 konventioner, som ILO hidtil har vedtaget er der enkelte, som aldrig er trådt i kraft enten fordi ingen medlemslande har ratificeret dem eller fordi få lande har ratificeret dem. Ligeledes er der konventioner, som med tiden har tabt deres formål eller som ikke længere bidrager til at opfylde organisationens formål. Arbejdskonferencen har allerede i dag mulighed for at lukke for yderligere ratikationer af sådanne konventioner, men for at rydde op i listen af konventioner, er det foreslået, at sådanne konventioner skal kunne ophæves.

Formålet med denne folketingsbeslutning er at få Folketingets samtykke til at ratificere ændringen af ILO's statut, og det er regeringens opfattelse, at denne ændring er af »større betydning« i henhold til Grundlovens § 19, stk. 1.

Det forventes ikke, at der vil ske en ophævelse af særlig mange konventioner, idet en ophævelse efter statutens art. 19 forudsætter, at konventionen ikke længere tjener noget formål eller at den ikke længere yder noget nyttigt bidrag til at opnå organisationens målsætninger, og at dette godkendes af 2/3 af de tilstedeværende delegerede på en konference.

Foreløbig vil ILO forslå, at følgende 5 konventioner vedtaget før 1940, og som aldrig er trådt i kraft, ophæves:

- a. Konvention nr. 31 om arbejdstiden i kulminer, 1931